בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום **ב**', **כ"ג** ב**טבת** תשס"ב (**7** בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **כ"ג בטבת**, בשנת תשי"ח(1958-5718), פסק היום בית המשפט העליון, כי אין בסיס להאשמת **ישראל קסטנר** בשיתוף פעולה עם הנאצים. ולעומתו, **מלכיאל גרינוולד** (התובע) קיבל שנת מאסר על-תנאי בעוון הוצאת-דיבה. [ספר המאה]

אך הסיפור לא התחיל ככה...

ובכן, קסטנר, דמות שאלתית בפרשת יהודי הונגריה בזמן השואה, היה עיתונאי ופעיל בתנועת העבודה הציונית בבודפשט. בראשית 1943 נהיה קסטנר לסגן-הנשיא של **וועדת העזרה וההצלה** בבודפשט של התנועה הציונית. חברי הוועדה ידעו על השואה בפולין ובמקומות אחרים, וניסו להפיץ את המידע, שהיהודים לא האמינו בנכונותו למרות שפליטים יהודים מפולין הגיעו אחרי 1942 להונגריה וסיפרו על המתרחש בפולין לכל מי שהיה נכון להאזין להם. ב 1943 הצליח הוועדה, באמצעות יואל ברנד, להבריח להונגריה פליטים מפולין. ניסתה הוועדה להתכונן לקראת האפשרות שהגרמנים יכבשו את הונגריה, ואף ניסתה לארגן התנגדות חמושה. ואולם, התברר שהתנגדות חמושה היתה דמיונית, מחמת **השנאה הנפוצה ליהודים, העדר התנגדות לגרמנים בקרב ההונגרים,** והימצאותם של רוב הגברים היהודים הצעירים בשרות העבודה שבפיקוח הצבא ההונגרי.

כאשר השתלטו הגרמנים על הונגריה במרס 1944, נוצרו מגעים בין הוועדה לבין קבוצת אנשי הס"ס, בראשותו של אדולף אייכמן ימ"ש, שהופקדה על התכנית להשמיד את יהודי הונגריה, ר"ל. בעקבות מגעים כאלה בסלובקיה, התנהל בשעתו מו"מ בדבר תשלום כופר-נפש, ומנהלי המו"מ מצד היהודים האמינו שכתוצאה ממנו ניצלו יהודי סלובקיה.

קסטנר סבר שבנסיבות ששררו בהונגריה, פתח ההצלה היחיד ליהודים הוא במו"מ עם הגרמנים. ניתנו איפוא סכומי כסף לס"ס, ובמאי (1944) נשלח ברנד לקושטא לשאת ולתת בדבר שחרור מספר רב של יהודים תמורת משאיות וחומרים שונים שיישלחו לגרמניה (עסקת 'סחורה תמורת דם'). ההיסטוריונים חלוקים בדעותיהם בשאלת רצינותה של הצעת העסקה, אך אין ספק שאביה הראשון היה לא אחר מהיניריך הימלר עצמו. ברנד נעצר בידי הבריטים ולא היה יכול לחזור להונגריה, כפי שהבטיח. ולפיכך המשיכו אשתו יחד עם קסטנר במו"מ הישיר עם אייכמן. ביולי קיבל עוד קצין בס"ס, **קורט בכר**, רשות מהימלר לשאת ולתת עם קסטנר.

בסוף יוני **יצאה** מהונגריה **רכבת, ובה 1684 יהודים** שבחרו קומוי (ראש וועדת העזרה וההצלה) וקסטנר. הובטח שהרכבת תצא לשווייץ או לספרד, אך היא הופנתה לברגן-בלזן! ברכבת היו בני משפחתו של קסטנר ועוד חברים מעיר מולדתו, אך בעיקר נציגי כל המפלגות, הסיעות הדתיות, וכן עשירים ששילמו סכומי כסף גדולים, **ובכך מימנו את האחרים.** קסטנר סבר שהדבר יהיה תקדים שיפסיק את תכנית ההשמדה, ויהיו משלוחים בעוד רכבות דוגמת הרכבת הראשונה, ואולם לא היו עוד משלוחים כאלה.

באמצעות בכר, ניתנה רשות להמשיך במו"מ על 'סחורה תמורת דם' עם סלי מאייר, נציג הג'וינט בשווייץ. בעקבות הפגישה הראשונה בין סלי מאייר לגרמנים, שנערכה

"...ועת צרה היא ליעקב וממנה יוושע." [ירמיה ל' 7]

יום נעים ושמח, בציפיה לישועה!

הדף מוקדש לרפואתו השלמה של בנֵנו יצחק יוסף הכהן בן ביילע זלאטע בתוך שאר חולי ישראל

בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום **ב**', **כ"ג** ב**טבת** תשס"ב (**7** בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

באוגוסט בגבול שווייץ, פקד הימלר שלא לגרש את יהודי בודפשט להשמדה, ו318 יהודים מ'רכבת קסטנר' נשלחו מברגן-בלזן לשווייץ... {ההשך, בע"ה, מחר} [האנציקלופדיה של השואה]

"...ועת צרה היא ליעקב וממנה יוושע." [ירמיה ל' 7]

יום נעים ושמח, בציפיה לישועה!

הדף מוקדש לרפואתו השלמה של בנֵנו יצחק יוסף הכהן בן ביילע זלאטע בתוך שאר חולי ישראל